

# همیشه‌ها کی ایران‌شهر

## دریا نجاتم داد

عاتکه عالیزاده، قصه صیادی‌اش را در بندر دیر روایت می‌کند

گزارش **راحله عبدالحسینی**  
روزنامه‌نگار



همه اهالی محله سیدصفای بندر دیر در پوشهر او را به اسم کوچک صدا می‌زنند: «عاتکه» و به یک ویژگی می‌شناسندش؛ ماهیگیری. عاتکه عالیزاده در بندر دیر به عنوان تنها صیاد زن معروف شده است. او هر روز برای ماهیگیری کنار دریا می‌رود. خودش می‌گوید: «سال پیش تماشای ماهیگیری بچه‌ها را به فکر انداخت که صیادی را تجربه کند و حالا به لطف همین تجربه توانسته با روزهای غم‌انگیز افسردگی و داروهایش خداحافظی کند. عاتکه می‌گوید که دریا پناه و درمانش شده و حالا با افتخار تنها زن ماهیگیر بندر دیر است.»

### تجربه ۶ساله ماهیگیری

بالهجه شیرین جنوبی قربان صدقه می‌رود و به رسم مهمان‌نوازی ما را به خانه‌اش دعوت می‌کند. عاتکه عالیزاده در محله سیدصفا متولد شده؛ ۵۹سال پیش. می‌گوید: «زایشگاه و بیمارستان نبود. من هم در خانه به دنیا آمدم. خوشحالم که اهل سید صفا هستم. مردمانی با صفا و خوش‌اخلاق دارد.» عاتکه ۲۰ختر دارد و داماد و نوه‌های دوقلویش از صیادان بندر دیر هستند. همسرش به رحمت خدا رفته و دست روزگار از ناملایمات زندگی کم و کسری برایش نگذاشته و چندسالی افسردگی را برایش رقم زده است. روایت حال خوش این روزهای عاتکه با دریا گره خورده است. او می‌گوید: «می‌دانی افسردگی چیست؟ یک بیماری که نمی‌توانم برایت بگویم چطور رنگ روزهای زندگی مرا سیه کرده بود. یک روز بی‌حال و حوصله کنار دریا نشسته بودم. تعدادی بچه بازی می‌کردند. قلاب ماهیگیری کوچکی داشتند و ماهیگیری تمرین می‌کردند. فکری به ذهنم رسید. آمدم خانه و به نوه‌هایم گفتم برای من هم قلاب ماهیگیری و خیط (نیخ ماهیگیری به زبان محلی) بخرید. همگی مخالفت کردند که ماهیگیری کار آسانی نیست و فوت و فن خودش را دارد.» اما عاتکه کوتاه نیامد و روز بعد با قلاب ماهیگیری راهی بندر شد. از آن روزگار ۶سال می‌گذرد.



### درمان دریا

عاتکه ادامه صحبتش را با حدیثی از امام کاظم (ع) پی می‌گیرد و می‌گوید: «ایشان فرمودند که نگاه کردن به آب روان نور چشم را زیاد می‌کند. من هم وقتی برای ماهیگیری می‌رفتم، ساعت‌ها به دریا نگاه می‌کردم. کم‌کم شروع کردم به حرف زدن با دریا. دست کم ۳ تا ۴ ساعت برای صید کنار دریا می‌نشستم. گاهی دست خالی برمی‌گشتم و گاهی هم چند ماهی صید می‌کردم. روز بعد دوباره با دریا درددل می‌کردم.» ماهیگیری عاتکه هر روز ادامه داشت تا خودش و اطرافیانش متوجه تغییر در او شدند. می‌گوید: «دلم روشن شد و از تاریکی افسردگی خبری نبود. دریا درمانم کرد. روزی سامان شد. حالا همه اهالی می‌دانند که من هر روز برای صید به بندر می‌روم و چه افتخاری بالاتر از اینکه تنها زن ماهیگیر بندر دیر من هستم.»

### مکت

#### اعطای مجوز صید بانوان برای نخستین بار

#### اشتغال

صیادی برای زنان ساحل‌نشین ۱۴جزیره هرمزگان مهم‌ترین گزینه اشتغال است؛ صیادان زن با وجود نداشتن مجوز قانونی و محرومیت از بیمه، معیشت‌شان را به دریا گره زده بودند تا اینکه مراد سال گذشته (۱۴۰۲) مدیرکل شیلات هرمزگان از اعطای مجوز صید به بانوان جزیره هنگام برای نخستین بار خبر داد. صیادی زنان با نام جزیره هنگام شهرت یافته است. اما در جزیره قشم هم تعدادی زن صیاد فعالیت می‌کنند. با این همه همین صیادان هم نخستین بار است که مجوز صید دریافت می‌کنند و نخستین بار است که نامی از صیادی زنان در جای دیگری جز هرمزگان به گوش می‌رسد؛ مثل پوشهر که حالا با انتشار فیلمی از عاتکه عالیزاده با عنوان تنها زن صیاد پوشهر سر زبان‌ها افتاده است.

#### «رویای صید»؛ مستندی درباره زنان صیاد

#### مستند

فیلمبرداری مستند «رویای صید» به تهیه‌کنندگی بهروز نشان و کارگردانی محمد حمزه‌ای از چندماه پیش با حمایت معاونت امور زنان ریاست‌جمهوری مجدداً از سر گرفته شد. بهروز نشان، تهیه‌کننده این فیلم گفته است: «این فیلم از یک روایت واقعی گرفته شده است؛ ماجرای ۲۰خانم که در یکی از روستاهای قشم صیادی می‌کنند و اکثر خانم‌های سرپرست خانوار هستند. شیلات به آنها مجوز صیادی نداده بود و نمی‌توانستند به ماهیگیری بروند. دغدغه این خانم‌ها بسیار برایم جذاب بود؛ البته خوشبختانه در حال حاضر مشکل صدور مجوز صیادان زن در قشم حل و این انگیزه بیشتری برای ساخت این فیلم مستند شده است.» این فیلم بلند مستند در ۱۳اپریل تولید می‌شود.

### دیر؛ بزرگ‌ترین بندر صیادی کشور

۲۴,۰۸۴ نفر جمعیت

۲۰۸ کیلومتر فاصله تا پوشهر

ماهی میگو صادرات

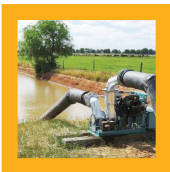
#### از دریا خسته نمی‌شوم

برای عاتکه که در بندر بزرگ شده، فوت و فن ماهیگیری بسیار آسان است. او می‌گوید: «میگو را به قلاب سر خیط می‌بندم و دورش را با خمیر می‌پوشانم. قلاب را در دریا می‌اندازم و در سکوت دریا به انتظار می‌نشینم و بهترین لحظه‌های زندگی را تجربه می‌کنم. گاهی مردان ماهیگیر به من می‌گویند تو بیشتر از ما صید کردی.» عاتکه برای رفتن به نقاط دورتر دریا و تجربه صید به نوه‌هایش اصرار می‌کند، اما می‌گوید: «به من می‌گویند کجا می‌خواهی بیای تنها خسته می‌شوی، اما بالاخره یک روز همراهشان می‌روم. عشق من به دریا تمام نمی‌شود.» عاتکه ماهی‌های صید خودش را به خانه می‌آورد و قلیه‌ماهی درست می‌کند. گاهی هم ماهی‌ها را به در و همسایه می‌دهد.

#### اخبار هواشناسی را گوش می‌کنم

گوش دادن به اخبار هواشناسی عادت هر روز صبح عاتکه است. می‌گوید: «باد شمال که بوزد ماهی‌ها کنار ساحل می‌آیند. باد شرعی که باشد از صید خبری نیست. هواشناسی که هشدار دریایی صادر کند، سراغ ماهیگیری نمی‌روم. دریا خطرات خودش را هم دارد. چهارشنبه (۲۱آذر) وزش باد شدید است و من دریا نمی‌روم.» او از سونامی سال ۱۳۹۵ یاد می‌کند؛ اتفاقی بی‌سابقه در بندر دیر که آب دریا تا ارتفاع ۳متری به ساحل هجوم آورد و بیش از یک کیلومتر در شهر پیشروی کرد. عاتکه می‌گوید: «آب تا حیاط خانه ما آمده بود. ماهی‌ها هم آمده بودند. اخبار گفت شرفر کشته شدند؛ برای همین می‌گویم دریا با همه محبتش خطرانی هم دارد.»

### آب



#### راه‌اندازی نخستین تشکل آب‌بران در یزد

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای یزد از راه‌اندازی نخستین تشکل آب‌بران استان در دشت بهادران خبر داد. سه گزارش ایسنا، جواد مجوبی گفت: به منظور حفاظت و مدیریت منابع آب زیرزمینی و تعادل بخشی تراز آبخوان و با توجه به قانون برنامه هفتم توسعه، نخستین تشکل آب‌بران استان یزد در دشت بهادران شهرستان مهریز راه‌اندازی شد. او با بیان اینکه تلاش این تشکل در راستای تعادل بخشی سفره آب زیرزمینی دشت بهادران است افزود: واگذاری حفاظت از منابع آب زیرزمینی به جوامع محلی بهترین راه جلوگیری از کاهش آب سفره‌های زیرزمینی است. مدیرعامل آب منطقه‌ای بیان کرد: این تشکل‌ها باید از نظر مالی پایدار و مستقل باشند تا به پایداری آبخوان‌ها کمک کنند. او تأکید کرد که در آینده تصدیگری‌ها باید به جوامع محلی و تشکل‌های آب‌بران واگذار شود.

### هواشناسی

#### تداوم آلودگی کلانشهرها



صادق ضیایان، رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا از تداوم آلودگی هوای کلانشهرها تا پنجشنبه (۲۶مهر) خبر داد و گفت: چهارشنبه (۲۵مهر) در جنوب کرمان، جنوب و شرق هرمزگان، شرق خلیج فارس، تنگه هرمز و جنوب سیستان و بلوچستان در ساعات بعد از ظهر افزایش آبر، رگبار باران، گاهی همراه بارعد و برق و وزش باد پیش‌بینی می‌شود. به گزارش همشهری، جو در سایر مناطق تا پایان هفته پایدار است و بنا بر گزارش سازمان هواشناسی کشور، روز جمعه (۲۷دی) سامانه بارشی وارد کشور می‌شود و در استان‌های شمال غرب، غرب و بعد از آن سواحل غربی دریای خزر و استان‌های واقع در دامنه جنوبی البرز مرکزی بارش برف و بسانان، رعد و برق، وزش باد شدید و خیزش گرد و خاک در مناطق مستعد رخ می‌دهد. شنبه (۲۸دی) ماه بارش در جنوب غرب، دامنه و ارتفاعات زاگرس مرکزی، دامنه و ارتفاعات البرز و نیمه غربی سواحل دریای خزر ادامه دارد؛ همچنین در برخی مناطق غرب، شمال غرب و شمال شرق کشور بارش پراکنده برف و باران رخ خواهد داد.

### گردشگری

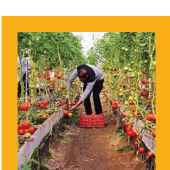
#### موسیقی و گلیم‌بافی زنان سنگسر

سنگسر، در کوه‌های صعب‌العبور محصور شده است که از هر طرف بنگرید، سنگ‌های بزرگ و گوناگون را در آن مشاهده می‌کنید. سنگسر دارای قدمت طولانی است و از راه‌های اصلی و در مسیر جاده ابریشم بوده است.

در گذشته گلیم‌بافی زنان این منطقه چندان مورد توجه نبوده؛ هرچند در سفرنامه‌های قدیمی از ایل سنگسر، چادرها و دامداری در این منطقه یاد شده است. گلیم‌بافی زنان عشایری در سنگسر، قدمت طولانی دارد و یکی از سنت‌های جذاب در هنگام بافتن قالی، جاجیم و گلیم آوازخوانی زنان است. زنان سنگسر در هنگام بافت آوازهای سنتی را از گذشته سسر می‌دانند و فضایی صمیمی و دوستانه را در هنگام قالیبافی ایجاد می‌کردند.

از عمده‌ترین بافت‌های ایل سنگسر قالی و گلیم است و از نوع قالی می‌توان به زیرانداز، پشتی، خوچین، مفرش، کمربند، دمپایی و تابلوفرش اشاره کرد. موسیقی محلی سنگسر نیز سال ۱۳۹۰ در فهرست میراث فرهنگی ناملموس کشور به ثبت ملی رسید. آوازها و ترانه‌های محلی سنگسری شامل گونه‌های متنوع سرور، اشعار تغزلی، اشعار کار (که مرتبط با کوچ به بیلاق و قشلاق است) و پاسداشت یاد قهرمانان محلی و دلوری‌های آنان است.

### کشاورزی



#### فعالیت ۱۶۰گلخانه در پوشهر

رئیس سازمان جهاد کشاورزی پوشهر گفت: ۱۶۰گلخانه در عرصه محصولات کشاورزی در این استان راه‌اندازی شده است و سالانه ۴۰هزار تن محصول تولید و به بازار عرضه می‌شود. به گزارش ایرنا، در تقسی بحرانی افزود: به دلیل محدودیت منابع آب، خاک و جبر جغرافیایی توسعه کشت محصولات گلخانه‌ای در اولویت قرار گرفته است. بحرانی ادامه داد: استفاده بهینه از منابع آب و خاک، کاهش ریسک و افزایش تولید از مزایای کشت گلخانه‌ای است. رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان پوشهر گفت: در گلخانه دمای محیط تحت کنترل قرار می‌گیرد و تولید محصولات خارج از فصل را ممکن می‌کند. بحرانی یاد آور شد: کشت گلخانه‌ای موجب کاهش هزینه تولید، بازدهی محصول بیشتر، درآمدزایی بیشتر، رونق اشتغال و فراهم شدن زمینه صادرات محصولات تولیدی می‌شود.

### رونمایی از بزرگ‌ترین پرده نقاشی نقالی در مشهد

آیین افتتاح گذرهای تاریخی محله‌ها و رونمایی از بزرگ‌ترین پرده نقاشی نقالی کشور صبح سه‌شنبه، ۵ دی ۱۴۰۳ در خانه تاریخی ناظران مشهد برگزار شد.



عکس: مهنا هوشهری



فیلم گزارش را با اسکن این کد ببینید.